

ניהול הסיכון

1. דחיית הסיכון

2. קבלת הסיכון

3. מזעור הסיכון

4. העברת הסיכון לצד ג'

1: דחיית הסיכון

דחיית סיכון = ביטול הפרויקט

דוגמא מהחיים:

הימנעות מרכיבה על אופנוע
הימנעות מעישון

דוגמא מעולם הסייבר:

ארגון לא מאפשר לעובדיו גישה לאינטרנט
ארגון לא מאפשר גישה מרחוק אל הארגון

מודעים לסיכון ומקבלים אותו

סיבות:

עלות תועלת

הסיכוי להתממשות נמוך

דוגמא מהחיים:

שותים ונוהגים בתקווה שלא נתפס ולא נעשה תאונה במידה והסיכוי לתאונה יתממש, נקבל את הסיכון במלא עוצמתו

דוגמא מעולם אבטחת המידע

בארגון גדול לא מתקינים אנטי וירוס במחשבים

במידה ויגיע וירוס – הוא יכנס בוודאות לארגון השאלה כמה נזק יגרם.

3. מזעור הסיכון

הנחת יסוד:
לא ניתן לבטל סיכון אלא למזער עד לסיכון שיורי

הסיכון	מזעור הסיכון	האם מבטל את הסיכון?? <b style="color: red;">לא!!
וירוסים	התקנת אנטי-וירוס	וירוס ZERO DAY
חדירה לאפליקציה	התקנת מוצר הגנה אפליקטיבית	חדירת המוצר
דליפת מידע חיוני לארגון	התקנת מוצר המונע דלף מידע	צילום המידע ממסך המחשב והוצאתו
פריצה פיזית	מצלמות, מאבטחים	הנדסה חברתית

4. העברת הסיכון לצד ג' (TRANSFER)

חברת
ביטוח

במקרה של התממשות האיום חברת הביטוח תכסה את הנזק

איך לבצע סקר סיכונים במערכות בקרה תעשייתיות המכילות חומרים מסוכנים ?

מיפוי חומרים מסוכנים ותהליכים מסוכנים

שלב 1

נספח י"א – כמויות סף לחומרים מסוכנים

רגולציית הסייבר לפי מדריך זה, חלה על מפעלים המחזיקים בחומר מסוכן או בקבוצת חומרים מסוכנים המפורטת/ת בטבלה מטה (להלן: "הטבלה"⁸), בכמות העומדת בטווח שבין הסף התחתון לסף העליון הקבועים בטבלה לחומר המסוכן או לקבוצת החומרים המסוכנים.

מיפוי החומרים ואופן דרכי חישוב כמות החומר או קבוצת החומרים, נעשית בהתאם לרגולציה הגרמנית להגנת הסייבר (SEVESO). אופן חישוב הכמות תלוי בסוג החומר המסוכן ובתוצאותיו של תהליך בדיקה שלבי כמפורט להלן (יובהר כי עמידה בשלב מסוים מביאה להחלה של רגולציה ומייתרת את בדיקת יתר השלבים):

1. כמות של חומר מסוכן שמחזיק המפעל ומופיע בשמו המדעי לצד מספר ה-CAS (הייצוג המספרי הרשמי של החומר) המתאים לו בטבלה, יש לקבוע בהתאם לכמות המותרת להחזקה שנקבעה בהיתר הרעלים שניתן למפעל. ככל שהכמות המותרת להחזקה בהיתר הרעלים עומדת בטווח שבין הסף התחתון לסף העליון שנקבעו לחומר המסוכן בטבלה, הרי שחלה על המפעל, על כל החומרים המסוכנים בו (בין שנכנסו לטווח הספים ובין שלא) רגולציית סייבר.
2. בדיקה לפי קבוצת חומרים מסוכנים: חומרים מסוכנים שאינם מופיעים בשם המדעי בטבלה יש לבחון אם ניתן לקשר לקבוצת חומרים מסוכנים. כדי לבדוק אם חומר מסוכן שייך לקבוצת חומרים מסוכנים לפי הסיווג של הדירקטיבה האירופאית CLP מהמפורטות בטבלה, ניתן לעשות שימוש בגיליון הבטיחות (SDS) או להשתמש במאגרי מידע כדוגמת אתר [GESTIS Substance Database](#) או כל מאגר אחר. ככל שניתן לשייך את החומר לקבוצה של חומרים מסוכנים, יש לבחון האם הכמות המותרת של החומר שנקבעה בהיתר הרעלים שניתן למפעל, עומדת בטווח שבין הסף התחתון לסף העליון שנקבעו לקבוצת החומרים בטבלה. עמידה בטווח משמעה שחלה על המפעל רגולציית הסייבר, על כל החומרים המסוכנים בו (בין שנכנסו לטווח הספים ובין שלא).
3. בדיקה מצרפית לפי קבוצת חומרים מסוכנים: ככל ולא קיימת כמות העומדת בטווח הספים לאף אחד מהחומרים המסוכנים או לקבוצה של חומרים מסוכנים, יש לערוך בדיקה מצרפית של כמויות החומרים המסוכנים בהתאם לנוסחה שלהלן:

$$\frac{Q1}{QU1} + \frac{Q2}{QU2} + \frac{Q3}{QU3} + \dots \geq 1$$

Q_x = כמות החומר המסוכן x או הקטגוריה של חומרים מסוכנים

QU_x = כמות הסף (עליון או תחתון בהתאם הסף הנבחן) לחומר מסוכן x או הקטגוריה של חומרים מסוכנים המפורטים בנספח

מתוך מדריך ניהול סיכונים
אגף חומרים מסוכנים
המשרד להגנת הסביבה

1. מיפוי חומרים מסוכנים
בהתאם לנספח י"א

2.

נספח י"א

מיפוי חומרים מסוכנים

טבלת החומרים המסוכנים הנכללים בביצוע סקר סיכוני סייבר

חומר	מספר CAS \ משפטי סיכון (H) (הערה 0)	סך תחתון כמות השווה או העולה על (טון)	סך עליון כמות השווה או העולה על (טון)
עם תכונות סיכון לבריאות (H), מקטגוריות הסיכון הבאות:			
H1 ACUTE TOXIC - Category 1, all exposure routes	H300, H310, H330	5	20
H2 ACUTE TOXIC - Category 2, all exposure routes - Category 3, inhalation exposure route (הערה 7)	H300, H310, H330, H331	50	200
H3 STOT SPECIFIC TARGET ORGAN TOXICITY – SINGLE EXPOSURE STOT SE Category 1	H370	50	200
עם תכונות סיכון פיזיקאליות (P), מקטגוריות הסיכון הבאות:			
P1a EXPLOSIVES (8 הערה) - Unstable explosives or - Explosives, Division 1.1, 1.2, 1.3, 1.5 or 1.6, or - Substances or mixtures having explosive properties and do not belong to the hazard classes Organic peroxides or Self-reactive substances and mixtures, Type C, D, E or F or organic peroxides, Type C, D, E, or F	H200, H201, H202, H203, H205	10	50
P1b EXPLOSIVES (8 הערה) Explosives, Division 1.4	H204	50	200
P2 FLAMMABLE GASES Flammable gases, Category 1 or 2	H220, H221	10	50
P3a FLAMMABLE AEROSOLS (11.1 הערה) 'Flammable' aerosols Category 1 or 2, containing flammable gases Category 1 or 2 or flammable liquids	H222, H223, H229	150	500

מתוך מדריך ניהול סיכונים
אגף חומרים מסוכנים
המשרד להגנת הסביבה

מיפוי תהליכים מסוכנים

תהליך מסוכן אחד מאלו:

א- תהליך בעסק המכיל חומר מסוכן בכמות העולה על 2% מערך הסף התחתון המצוין בנספח י"א למדריך זה, לאותו החומר.

ב- תהליך הממוקם בסמוך לתהליך מסוכן כמוגדר בסעיף א', שתקרית בו עלולה לגרום לאירוע חומרים מסוכנים משמעותי בתהליך המסוכן כמוגדר בסעיף א' ("אפקט דומינו").

דוגמא 1 :

יש לי במפעל 60 טון אמוניה, מערכת האמוניה מכילה 4 תהליכים:
 תהליך א' : מכיל 30 טון
 תהליך ב' : מכיל 20 טון
 תהליך ג' : מכיל 1 טון
 תהליך ד' מכיל 9 טון
 על איזה תהליכים אבצע סקר סיכונים?

200	50	7664-41-7	Anhydrous Ammonia	.35
20	5	7637-07-2	Boron trifluoride	.36
20	5	7783-06-4	Hydrogen sulphide	.37

תשובה לדוגמא 1 :

2% מ-60 טון אמוניה הם 1.2 טון

מתקן / תהליך	כמות אמוניה (טון)	2% מסף תחתון	נכנס לסקר סיכונים?
תהליך א'	30	גדול מ-1.2	כן
תהליך ב'	20	גדול מ-1.2	כן
תהליך ג'	1	קטן מ-1.2	לא
תהליך ד'	9	גדול מ-1.2	כן
סה"כ אמוניה במערכת	60		

נבצע סקר סיכוני סייבר על תהליכים א' ג' ו-ד' (במידה והם מנוהלים / מבוקרים ע"י מערכות מיחשוב)

דוגמא 2 :

יש לי במפעל 40 טון אמוניה, מערכת האמוניה מכילה 3 תהליכים:

תהליך א': מכיל 39 טון

תהליך ב': מכיל חצי טון

תהליך ג': מכיל חצי טון

על איזה תהליכים אבצע סקר סיכונים (בהנחה שהם מנוהלים / מבוקרים ע"י מערכות מחשוב)?

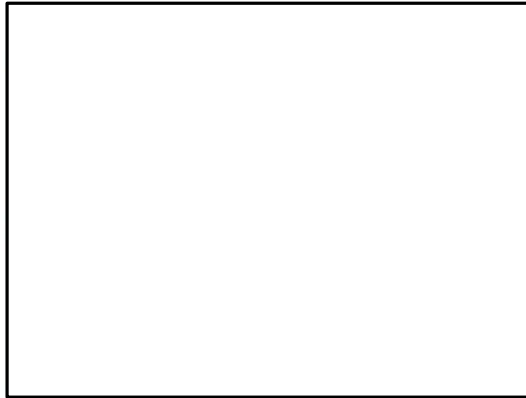
200	50	7664-41-7	Anhydrous Ammonia	.35
20	5	7637-07-2	Boron trifluoride	.36
20	5	7783-06-4	Hydrogen sulphide]	.37

תשובה לדוגמא 2 :

אני לא עובר את הסף התחתון שמדבר על 50 טון לכן לא אבצע סקר סיכונים .

מיפוי החומרים המנוהלים / מבוקרים ע"י מערכות ממוחשבות

דוגמא למערכות ממוחשבות

3.

מיפוי החומרים המנוהלים/מבוקרים
ע"י מערכת ממוחשבת

- עמדות HMI
- בקרים מכל הסוגים
- סנסורים המחוברים בתקשורת ETHERNET
- רכיבי שטח המחוברים בתקשורת ETHERNET
- רכיבי נוספים כלשהם המחוברים בתקשורת ETHERNET

חישוב הנזק המתקבל כתוצאה מאירוע חומרים מסוכנים

שלב 2

הנזק מחושב לפי **WCS** – WORST CASE SCENARIO

נזק = IMPACT יסומן מעתה באות **I**

סוגי נזקים:

○ זיהום הסביבה

○ פגיעה בבריאות הציבור עקב התרחישים הבאים:

• פיזור גזים רעילים – יחושב על פי ערכי PAC

• פוטנציאל לפיצוץ (UVCE) – יחושב על פי ערכי לחץ (הדף) ביחידות BAR

• אפקט דליקה / כדור אש (BLEVE) – יחושב על פי ערכי קרינה יחידות קילוואט למטר רבוע במשך 60 שניות

טבלת חישוב הנזק

נספח א' במדריך הסייבר לתעשייה

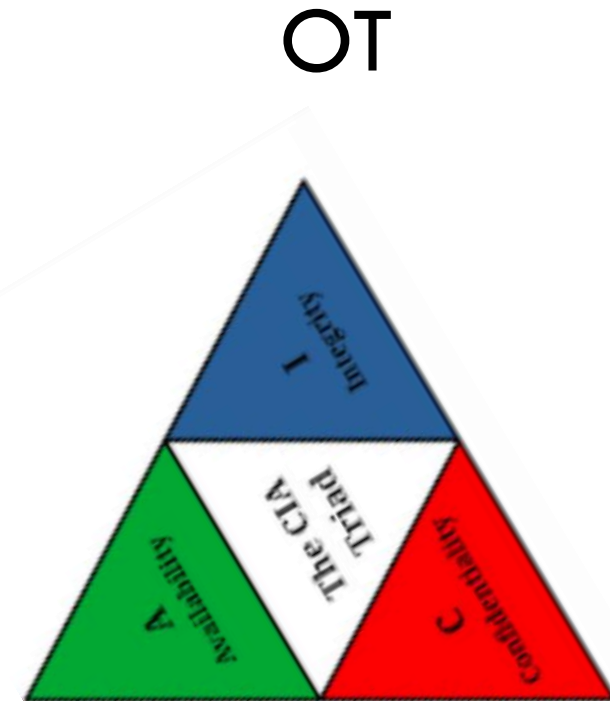
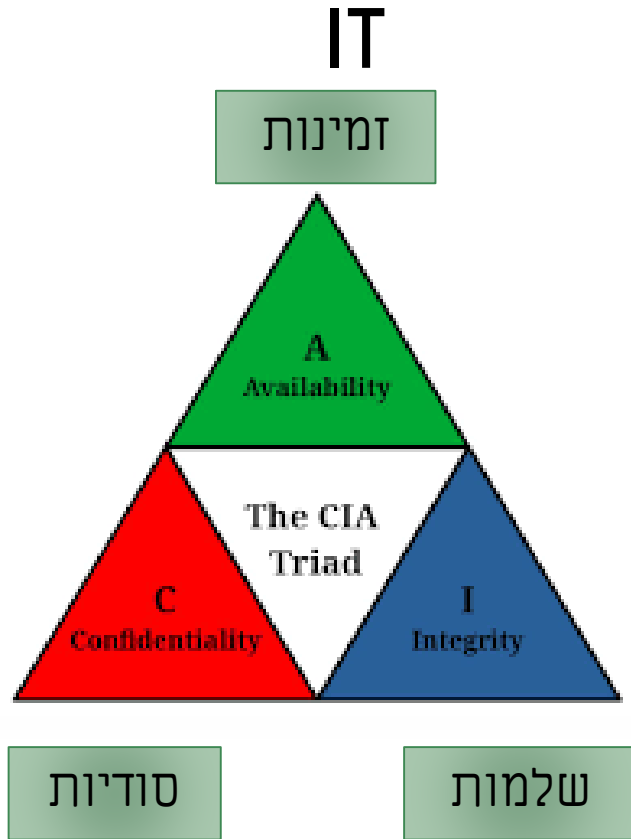
שאלה	1	2	3	4	ציון (1-4)
הנזק מוערך באחד או יותר מהקריטריונים להלן:					
S (Safety)	1. בריאות הציבור: ללא פגיעה ברצפטור ציבורי	1. בריאות הציבור: ללא פגיעה ברצפטור ציבורי	1. בריאות הציבור: פוטנציאל פגיעה ברצפטור ציבורי	1. בריאות הציבור: פוטנציאל פגיעה ברצפטור ציבורי ברמת PAC 3	
מהי מידת הנזק לבריאות הציבור או לסביבה שעלולה להיגרם עקב פגיעה בבטיחות המערכת שבבעלות העסק?	2. סביבה: ללא פגיעה בסביבה	2. סביבה: פוטנציאל לאירוע חומרים מסוכנים שעלול לגרום לפגיעה בסביבה	2. פוטנציאל לפיצוץ (UVCE): לחץ מרבי לרצפטור ציבורי של 0.28 באר	2. פוטנציאל לפיצוץ (UVCE): לחץ מרבי לרצפטור ציבורי של 0.28 באר	
C (Confidentiality)			3. פוטנציאל לאירוע דלקה (BLEVE) - 5 קילו ואט למטר רבוע למשך 60 שניות רצופות (או קרינה בעוצמה מקבילה לזמן קצר יותר)	3. פוטנציאל לאירוע דלקה (BLEVE) - 1.6 קילו ואט למטר רבוע למשך 60 שניות רצופות (או קרינה בעוצמה מקבילה לזמן קצר יותר)	
מהי מידת הנזק לבריאות הציבור או לסביבה שעלולה להיגרם עקב חשיפת מידע על מערכת ממוחשבת המנהלת/מבקרת חומרים מסוכנים שבבעלות העסק?					
I (Integrity)					
מהי מידת הנזק שייגרם לבריאות הציבור או לסביבה עקב שיבוש המידע ברכיב התעשייתי או עקב שיבוש התהליך שהרכיב התעשייתי הוא חלק בלתי נפרד ממנו?					
A (Availability)					
מהי מידת הנזק שייגרם לבריאות הציבור או לסביבה עקב השבתת הרכיב התעשייתי או תהליך ממוחשב?					

$$I = \text{Max} (1-4) = 1 \text{ to } 4$$

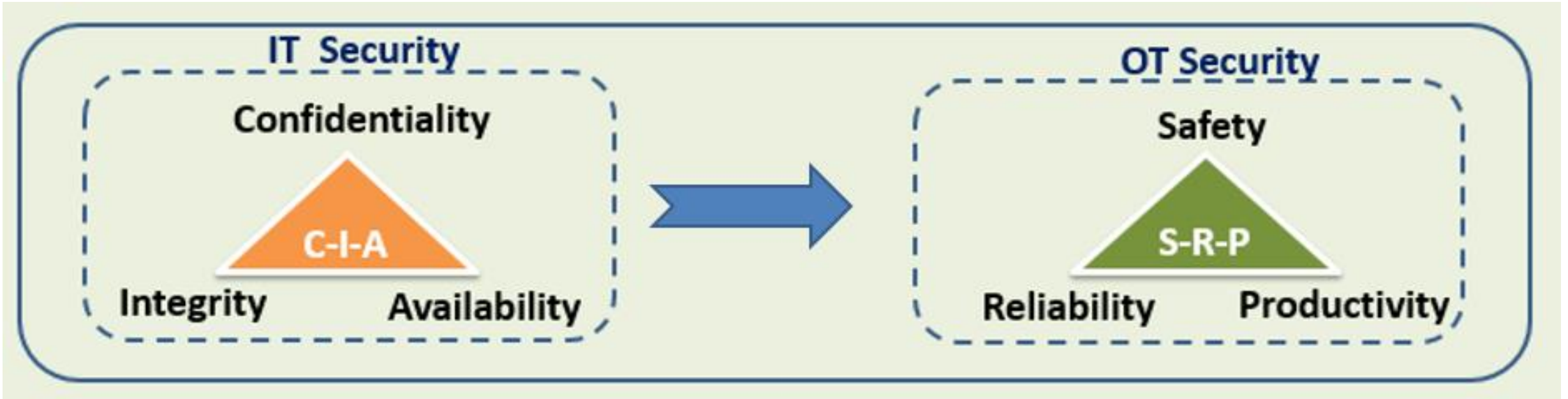
הנתונים לקוחים מתוך חוזר מנכ"ל - מדיניות מרחקי הפרדה במקורות סיכון נייחים - מהדורה מעודכנת
<http://www.sviva.gov.il/subjectsenv/hazardousmaterials/riskmanagement/documents/hm-distance-polcy.pdf>

CIA TRIAD

הבסיס לאבטחת המידע בארגון מתבסס על משולש ה-CIA

SRP TRIAD

בטיחות

אמינות

יעילות

פיזור גזים רעילים – ערכי PAC

PAC – Protection Action Criteria

PAC1 - Potential for dispersal of hazardous substances, accompanied by a **reversible** public health impact

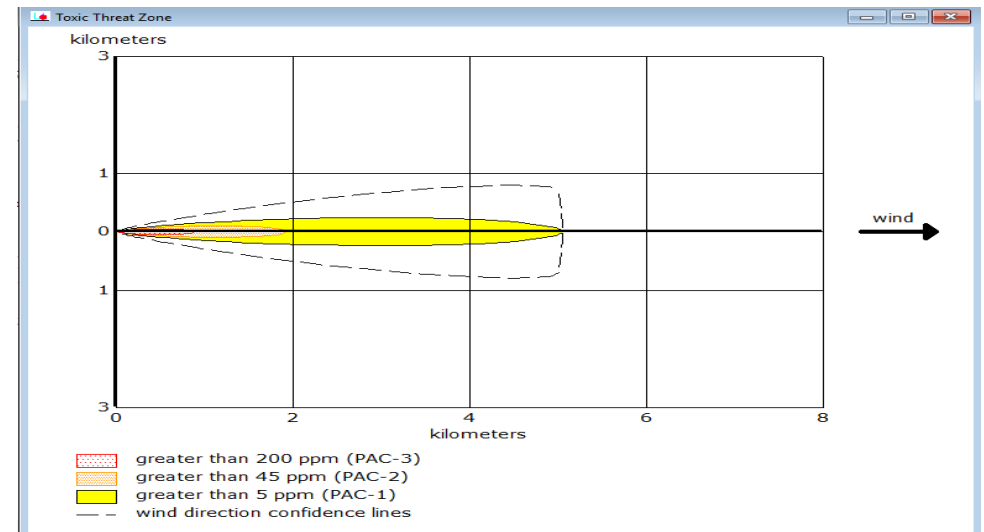
PAC2 - Potential for dispersal of hazardous substances, accompanied by **irreversible** damage to public health

PAC3 - Potential for dispersal of hazardous substances, with **fatal impact** on public health

*It's about an hour's exposure

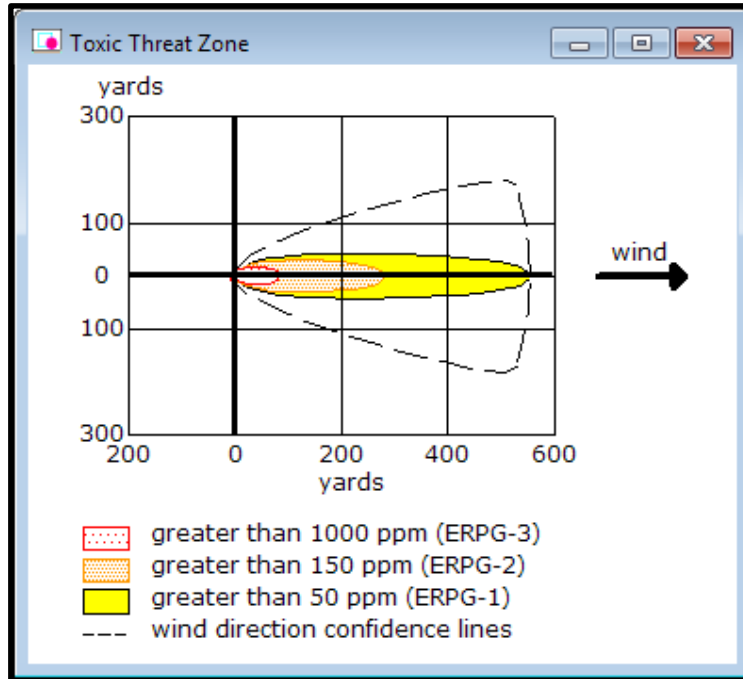

<https://www.weizmann.ac.il/safety/he/%D7%A8%D7%A8%D7%92%D7%99%D7%9C-%D7%97%D7%95%D7%9E%D7%A8%D7%99%D7%9D-%D7%9E%D7%A1%D7%95%D7%98%D7%A0%D7%99%D7%9D-1962014-hazardous-materials-drill>

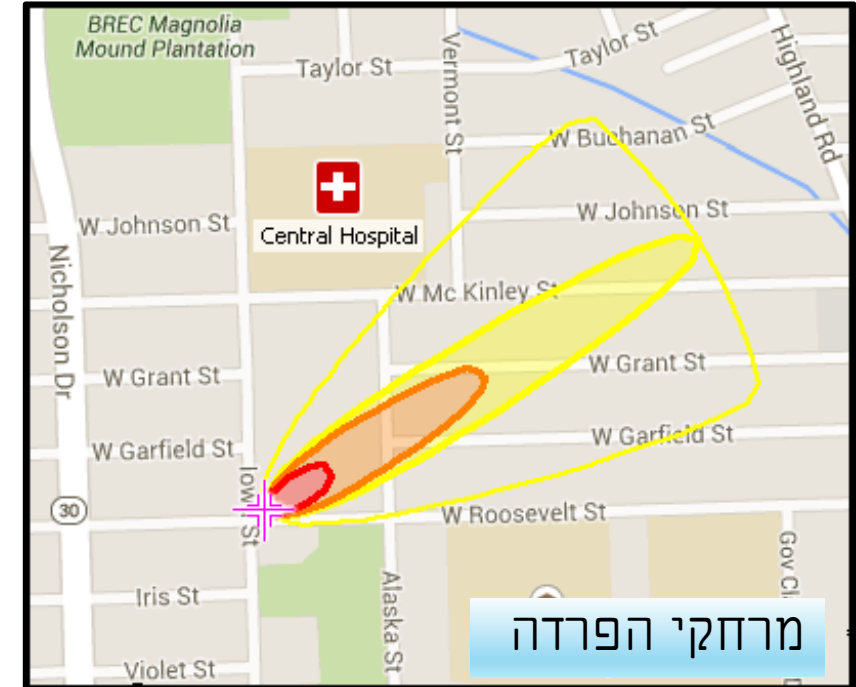

PAC Software

ALOHA 5.4.7

MARPLOT 5.1.1

INPUT:

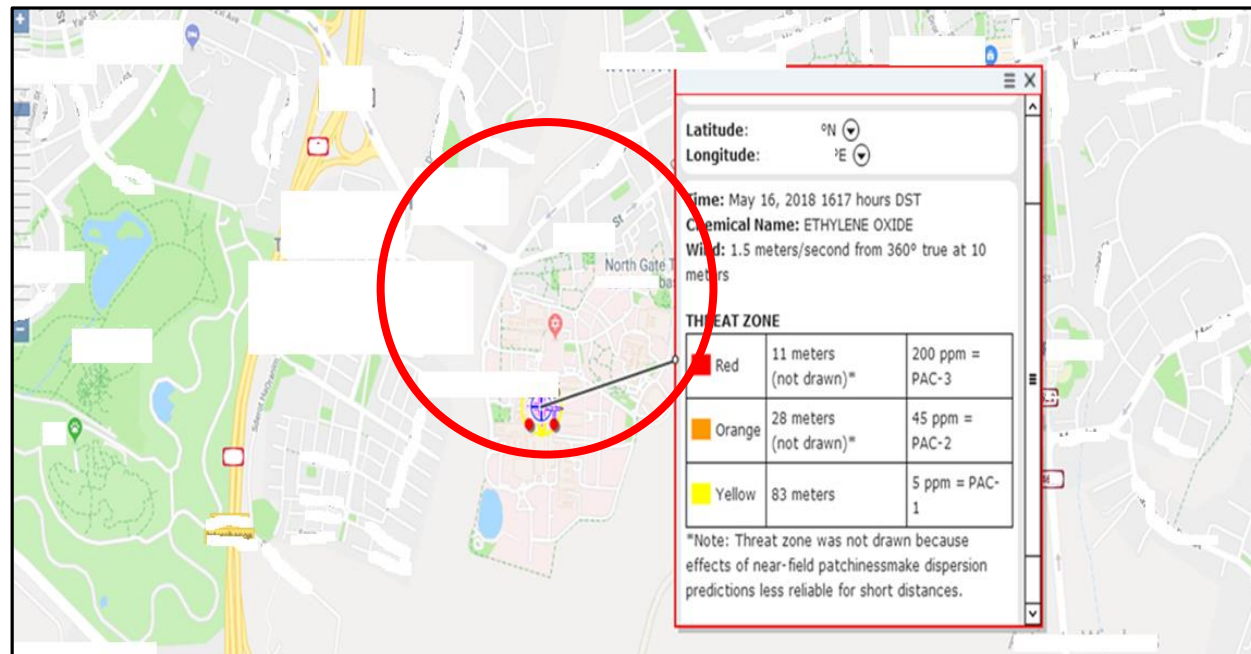
- Atmospheric conditions: wind direction and intensity
- Location: precise details of the location (Including height above sea level)
- Container: shape and dimensions of the container of hazardous material
- Spreading Algorithm (Gaussian dispersion, Heavy Gas dispersion)

דוגמא לחישוב PAC באתר במרכז הארץ

Color	Distance	Concentration	PAC Level
RED	11 meters	200 ppm	PAC 3
ORANGE	28 meters	45 ppm	PAC 2
YELLOW	83 meters	5 ppm	PAC 1

PPM = Parts Per Million

The Greater the Distance From the Dispersion Area, the Lower the Risk

שלב 3 חישוב ההסתברות להתממשות הנזק

נספח ב' - טבלה לקביעת מידת החשיפה (P) של עסק המחזיק חומרים מסוכנים

בטבלה זו יש לענות על כל 36 השאלות שבעמודת "פרמטר נבדק" על ידי מתן ציון מ-1 עד 4. לאחר מתן ציונים לכל השאלות, יש לחשב את מידת החשיפה על ידי סיכום כל הציונים וחישוב ממוצע לכל הטבלה. התוצאה המתקבלת היא רמת החשיפה – P.

יש לבצע את הניתוח לפי טבלה זו בנוגע לכל התהליך המצוין במיפוי התהליכים המסוכנים ובנוגע לכל מערכת ממוחשבת בכל אחד מתהליכים אלה.

רמת חשיפה / פרמטר נבדק	1	2	3	4	ציון (4-1)
1. מספר עובדים החשופים למערכות אדם-מכונה (HMI) המנהלות/מבקרות חומרים מסוכנים	עד 5	6 - 10	11 - 50	יותר מ-50	
2. מספר עובדים בעלי גישה לבקרים המנהלים/מבקרים מערכת חומרים מסוכנים	עד 10	11 - 25	26 - 50	יותר מ-50	
3. אחריות הטיפול במערכות אדם-מכונה (HMI) בבקרים	רק עובדים פנימיים	ספקים חיצוניים קבועים	ספקים חיצוניים מזדמנים	נגישות לגורמים נוספים	
4. אחריות הטיפול במערכות חומרים מסוכנים על המשפיעים על מערכת חומרים מסוכנים	רק עובדים פנימיים	ספקים חיצוניים קבועים	ספקים חיצוניים מזדמנים	נגישות לגורמים נוספים	
5. מספר עמדות אדם-מכונה (HMI) שיש בעסק	1	2 - 5	6 - 10	יותר מ-10	
6. מספר בקרים הקשורים לחומרים מסוכנים בעסק	עד 5	6 - 10	11 - 50	יותר מ-50	
7. תקשורת בין רשת מנהלית לרשת תפעולית	אין – קיים ניתוק פיזי ברמת כבילה בין הרשתות	יש באמצעות חומת אש ודיודה חד-כיוונית	יש באמצעות חומת אש בלבד	יש ללא אמצעי בקרה	
8. האם מתאפשרת גישה לאינטרנט מסביבת הבקרים התעשייתיים?	לא	יש חיבור, אבל בדרך כלל מנותק. מופעל לצורך תמיכה מרחוק	כן, אך עם בקרת חומת אש וסינון תוכן או רכיבי אבטחה נוספים	כן	

נספח ב' במדריך הסייבר לתעשייה

הסתברות (PROBABILITY)

ערך ההסתברות מייצג גם את משטח החשיפה (Attack Surface)

אנו מסמנים את ההסתברות באות P

$$P = \text{Average (1-36)} = 1 \text{ to } 4$$

קובץ אקסל לחישוב רמת החשיפה לארוע סייבר (P) באתר המשרד

ציון	4	3	2	1	רמת חשיפה ← פרמטר נבדק ↓
1	מעל 50	10-50	5-10	עד 5	מספר עובדים החשופים למערכות אדם-מכונה (HMI) הקשורות לחומרים מסוכנים
3	מעל 50	25-50	10-25	עד 10	מספר עובדים בעלי גישה לבקרים המשפיעים על מערכת חומרים מסוכנים
2	נגישות גם לגורמים נוספים	ספקים חיצוניים מזדמנים	ספקים חיצוניים קבועים	רק עובדים פנימיים	אחריות הטיפול במערכות אדם - מכונה (HMI)
2	נגישות גם לגורמים נוספים	ספקים חיצוניים מזדמנים	ספקים חיצוניים קבועים	רק עובדים פנימיים	אחריות הטיפול בבקרים המשפיעים על מערכת חומרים מסוכנים
4	מעל 10	5-10	1-5	1	מספר עמדות אדם – מכונה (HMI) שיש בעסק
1	מעל 50	5-10	1-5	1	מספר בקרים הקשורים לחומרים מסוכנים בעסק
2	קיימת ללא אמצעי בקרה	קיימת באמצעות חומת אש בלבד	קיימת באמצעות חומת אש ודיודה חד כיוונית	לא קיימת	תקשורת בין רשת מנהלית לרשת תפעולית
3	ק	כן אך עם בקרת חומת אש וסינון תוכן או רכיבי אבטחה נוספים	חיבור קיים, אבל בדרך כלל מנותק. מופעל לצורך תמיכה מרחוק	לא	האם מתאפשרת גישה לאינטרנט מסביבת הבקרים התעשייתיים?
1	לא מתבצע	מתבצע באופן מועט	מתבצע באופן רחב	מתבצע באופן מלא וקבוע	עדכון קושחה בבקרים
1	לא מתבצע	מתבצע באופן מועט	מתבצע באופן רחב	מתבצע באופן מלא וקבוע	עדכון תוכנה בבקרים ובמערכות ICS גלויות.
2	נגישות גם לגורמים נוספים	נגישות לספקים חיצוניים מזדמנים	נגישות לספקים חיצוניים קבועים	נגישות לגורמים מורשים בלבד	אבטחה פיזית למערכות אדם - מכונה (HMI)
4	נגישות גם לגורמים נוספים	נגישות לספקים חיצוניים מזדמנים	נגישות לספקים חיצוניים קבועים	נגישות לגורמים מורשים בלבד	אבטחה פיזית לבקרים הקשורים לחומרים מסוכנים
4	נגישות גם לגורמים נוספים	נגישות לספקים חיצוניים מזדמנים	נגישות לספקים חיצוניים קבועים	נגישות לגורמים מורשים בלבד	אבטחה פיזית לרכיבים בשטח שמשפיעים על חומרים מסוכנים (ברזים, וסתים, שסתומים וכדומה)

ציון החשיפה לכל נכס הינו הציון הממוצע שהתקבל ל-36 השאלות

$$P = \text{Average} (1-36)$$

שלב 4 חישוב רמת הסיכון במערכת ממוחשבת המחוברת לחומ"ס

1	2	3	4	רמת נזק (I) הסתברות (P)
7	10	13	16	4
6	9	12	15	3
5	8	11	14	2
4	7	10	13	1

$$\text{Risk} = P + 3 * I$$
 INCD (Israel National Cyber Directorate)

שאלה	1	2	3	4	ציון (1-4)
S (Safety)	1. בריאות: ללא פגיעה בציבור	1.1 בריאות: ללא פגיעה בציבור	1.2 בריאות: ללא פגיעה בציבור	1.3 בריאות: ללא פגיעה בציבור	1.4 בריאות: ללא פגיעה בציבור
C (Confidentiality)	2. סביבה: ללא פגיעה בסביבה	2.1 סביבה: ללא פגיעה בסביבה	2.2 סביבה: ללא פגיעה בסביבה	2.3 סביבה: ללא פגיעה בסביבה	2.4 סביבה: ללא פגיעה בסביבה
I (Integrity)	3. אמינות: ללא פגיעה באמינות	3.1 אמינות: ללא פגיעה באמינות	3.2 אמינות: ללא פגיעה באמינות	3.3 אמינות: ללא פגיעה באמינות	3.4 אמינות: ללא פגיעה באמינות
A (Availability)	4. זמינות: ללא פגיעה בזמינות	4.1 זמינות: ללא פגיעה בזמינות	4.2 זמינות: ללא פגיעה בזמינות	4.3 זמינות: ללא פגיעה בזמינות	4.4 זמינות: ללא פגיעה בזמינות
ציון	1	2	3	4	Max(1-4)

רמת חשיפה < V	1	2	3	4	ציון (1-4)
1. מספר עובדים החשופים למערכות אדם-מכונה (HMI) הקשורות לחומ"ס	עד 5	6-10	11-50	מעל 50	
2. מספר עובדים לוקרים המשפיעים על מערכת חומ"ס	עד 10	11-25	26-50	מעל 50	
3. אחריות במערכות אדם-מכונה (HMI)	רק עובדים פנימיים	קבועים חיצוניים	ספקים חיצוניים מודרניים	ספקים חיצוניים מודרניים	נגישות גם לזרמים חסמים
4. אחריות בקבצים המשפיעים על מערכת חומ"ס	רק עובדים פנימיים	קבועים חיצוניים	ספקים חיצוניים מודרניים	ספקים חיצוניים מודרניים	נגישות גם לזרמים חסמים
5. מספר עבודות אדם-מכונה (HMI) הקיימות במפעל	1	2-5	6-10	מעל 10	
6. מספר בקרים חשופים לחומ"ס במפעל	עד 5	6-10	11-50	מעל 50	

חישוב רמת הסיכון של המערכת

$P * I$ vs $P + 3 * I$

$P + 3 * I$	$P * I$	ערך הסתברות P	ערך אימפקט I
4	1	1	1
5	2	2	1
6	3	3	1
7	4	4	1
7	2	1	2
8	4	2	2
9	6	3	2
10	8	4	2
10	3	1	3
11	6	2	3
12	9	3	3
13	12	4	3
13	4	1	4
14	8	2	4
15	12	3	4
16	16	4	4

קביעת רמת הבקורות

שלב 5

נספח ג' במדריך הסייבר לתעשייה

רשימת הבקורות					
מס' הבקורות בפרק זה	בדיקה	רמה	המלצות / הערות	פירוט	בקרה נדרשת
3	1.1 האם בוצע מיפוי חומרים מסוכנים. 1.2 האם בוצע מיפוי מערכות המחשוב והבקרה.	1	1.2 ב. מומלץ להיוועץ באנשי מקצוע בתחום החומים על מנת לברר אם מערכת ממוחשבת שאינה מטפלת בחומים אבל עשויה להתלקח או להתפוצץ עקב התקפת סייבר (למשל דוד קיטור בעל בקר מתוכנת) - מסכנת חומים בסביבתה.	1.2 המיפוי יכול: רשימת המחשבים - בציון תפקידם והמערכות המותקנות עליהם לצורך תפקידם; עמדות HMI / אוטומציה / ייעודיות / משולבות מכונה - בציון דגם וגרסת תוכנה; בקרים ומרכזות גלאים - בציון דגם, גרסת קושחה/תוכנה וסוג התקשורת (WiFi, Ethernet); טלפון, אחר); רכיבי IoT/IIoT וגלאים בציון דגם, מקום וסוג התקשורת אליהם; רכיבי הרשת (מתנים, נתבים, נקודות גישה אלחוטיות, חומת אש) בציון דגם וחיבורם לרשתות אחרות/אינטרנט.	מיפוי מערכות וכתובת מדיניות אבטחת מידע למערכות מחשוב ובקרת חומ"ס 1.1 בעל העסק יבצע מיפוי כל החומרים המסוכנים אשר מטופלים במערכות ממוחשבות. 1.2 בעל העסק יבצע מיפוי כל מערכות המחשוב, הרשת, הבקרה, החישה והאוטומציה בעסק ואלה הן: א. הנוגעות לאחסון, שימוש, זרימה, ייצור, שינוע, השמדה וגילוי חריגות ודליפות של חומרים מסוכנים. ב. העוללות לגרום או לתרום לפריצת חומרים מסוכנים בפעולה זדונית או לא תקינה בהם. ג. הנוגעות לרישום מלאי ולוגיסטיקה של חומרים מסוכנים.
1	1.6 הבדיקה מספק.	4			בדיקת חדרות (Penetration Test) 1.6 יש לבצע אחת לשנתיים בדיקת חדרות בעזרת מומחה אבטחת מידע, אשר תכלול לפחות: א. בדיקת עמידות מערכות המחשוב ובקרת החומים להתקפה מחוץ לעסק. ב. בדיקת עמידות מערכות המחשוב ובקרת החומים להתקפה מרשת ה-IT בעסק. ג. בדיקת עמידות מערכות המחשוב ובקרת החומים לתוקף בעל גישה פיזית לעמדות תפעול ולארונות התקשורת והבקרים.

פוטנציאל הסיכון	חבילת הבקורות בהתאם לפוטנציאל הסיכון	כמות הבקורות לחבילה זו
4-7	1	41
8-11	2	59
12-14	3	81
15-16	4	92

איזה בקרות להטמיע ?

נתון: נניח שקיבלנו בחישובים $P=2.4$, $I=3$

$$\text{RISK} = P + 3 * I = 2.6 + 3 * 3 = 11.6$$

חישוב הסיכון :
מעגלים כלפי מעלה - Risk = 12

הערה: קיימת אופציה לנסות להוריד את רמת החשיפה P ולהגיע לרמה יותר נמוכה

אם $\text{RISK} = 12$ אנו בחבילת בקרות 3

כמות בקרות להטמעה: 81

יתכן שחלק מהבקרות כבר קיימות נניח 50

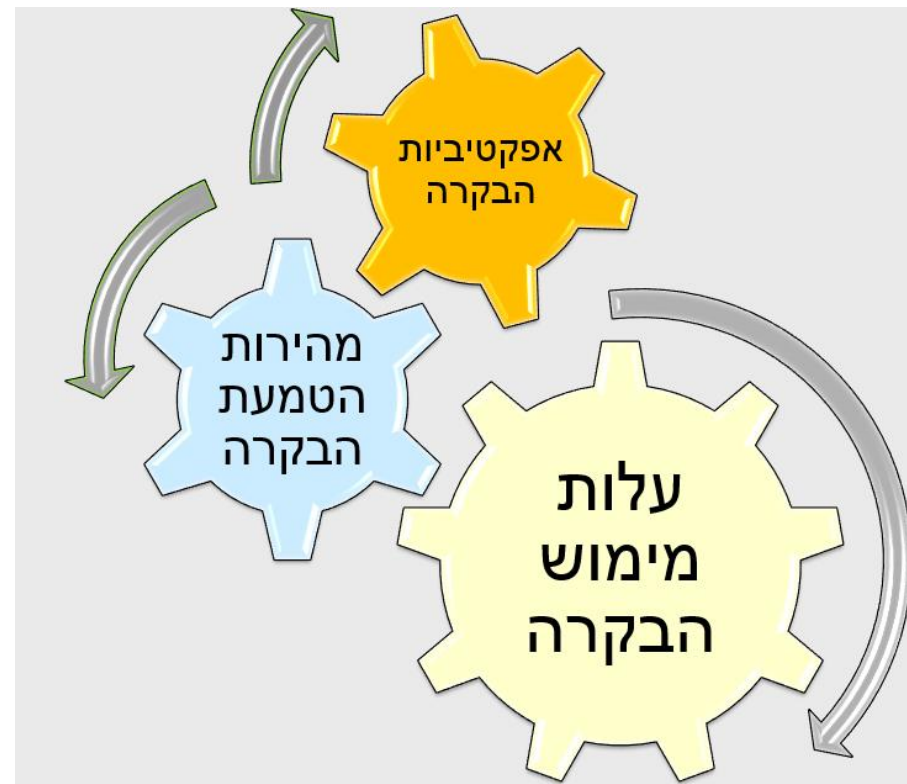
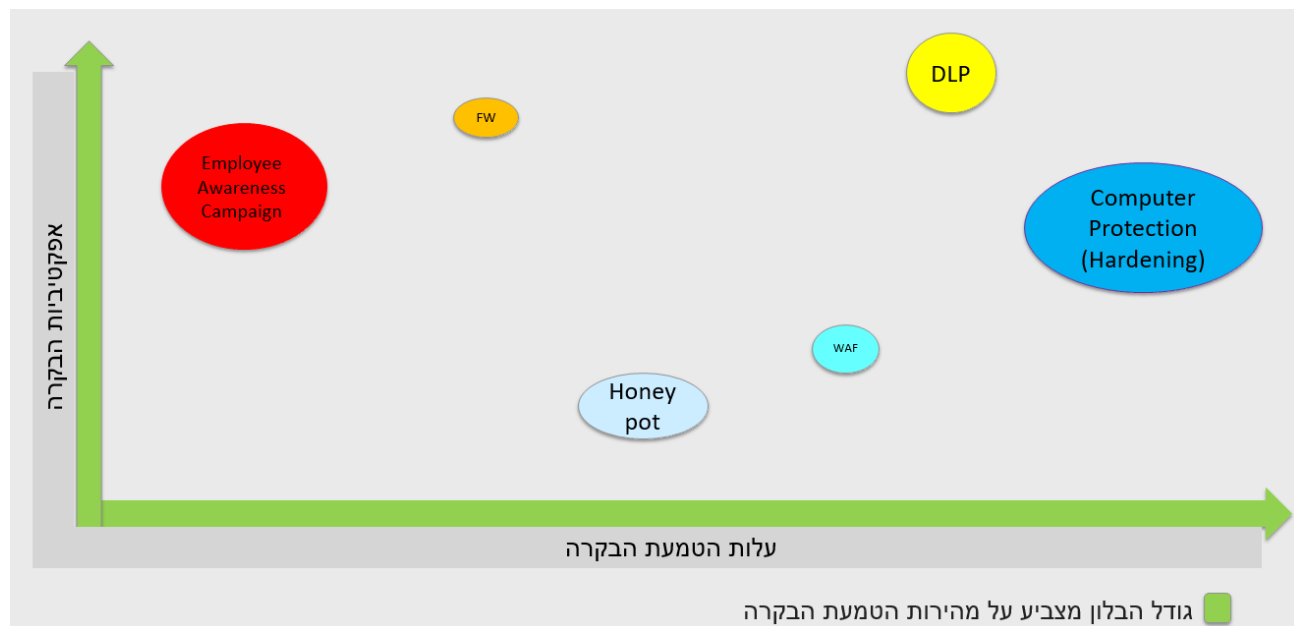
יש להטמיע את הדלתא : $81 - 50 = 31$

יש לנו 31 בקרות להטמעה

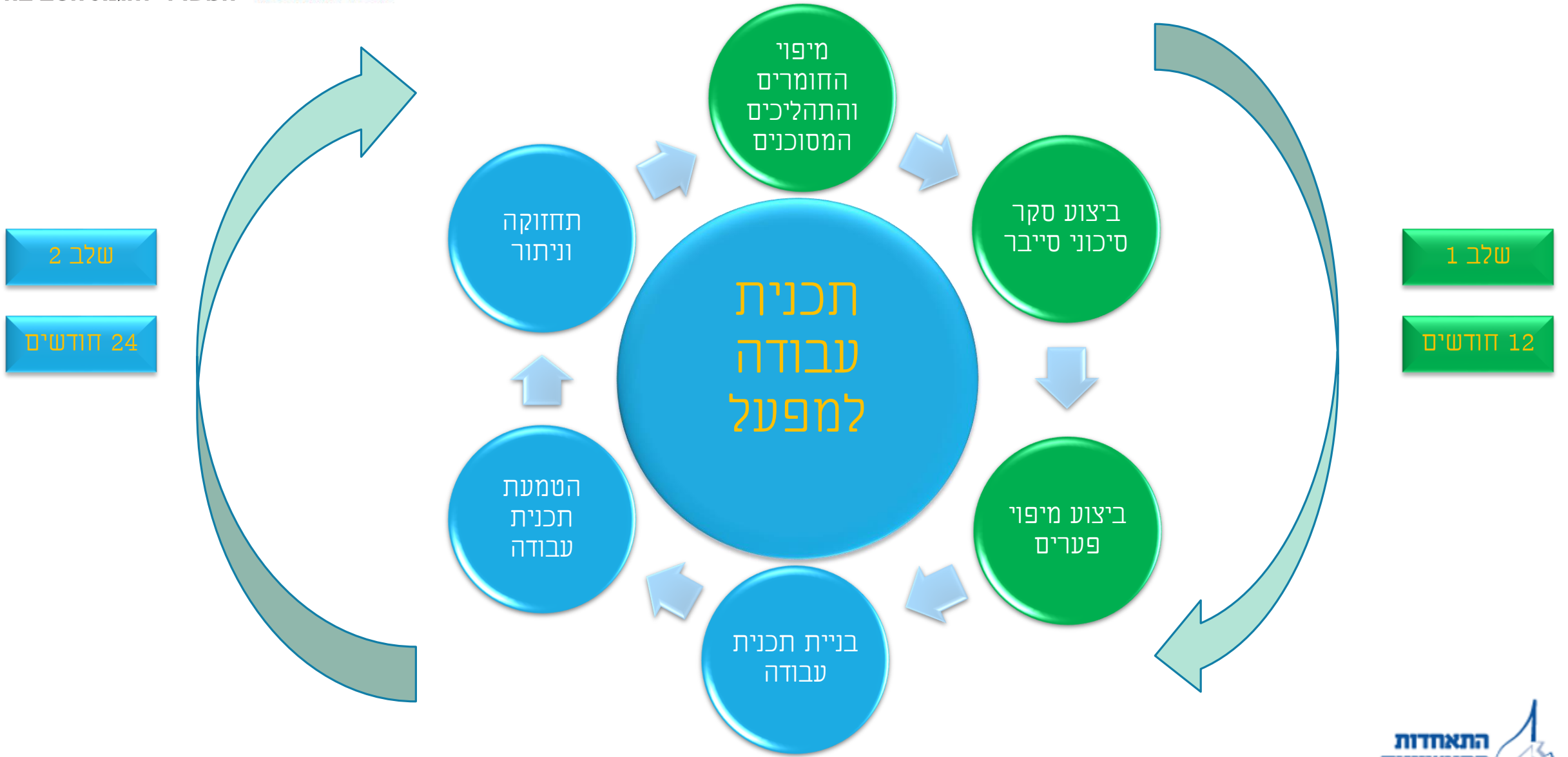
הערה: במידה ובקרה מסויימת קשה להטמעה מבחינת לוחות זמנים, עלויות, חוסר במשאבים אחרים על העסק להציע בקרה מפצה אשר נותנת מענה ראשוני עד להטמעה מלאה של הבקרה הנדרשת - כל זאת באישור יחידת הסייבר בתעשייה

כמות הבקרות לחבילה זו	חבילת הבקרות בהתאם לפוטנציאל הסיכון	פוטנציאל הסיכון
41	1	4-7
59	2	8-11
81	3	12-14
92	4	15-16

המשאבים בארגון מצומצמים – במה לטפל קודם???

תכנית עבודה למפעל לעמידה בדרישות סייבר בהיתר הרעלים

<http://www.robi-steiner.co.il/why-there-is-a-gap>

בשלב זה יש לבצע אנליזת פערים (GAP ANALYSIS)

✓ מניהול הסיכונים, ידוע לנו איזה בקרות נדרשות

✓ יש לבצע השוואה מול הבקרות הקיימות

✓ יש ליישם את הדלתאות

<https://www.pexels.com/>

בשלב זה יש לכתוב תכנית עבודה

מומלץ כי תכנית העבודה תכלול את הדברים הבאים:

- ✓ שם המערכת
- ✓ בקרות נדרשות להטמעה על פי תכנית מיפוי פערים
- ✓ פירוט שלבי ביצוע להטמעת כל בקרה ובקרה
- ✓ אחראי ביצוע לכל בקרה ובקרה
- ✓ משאבים נדרשים לכל בקרה ובקרה
- ✓ לוח לסיים כל בקרה ובקרה
- ✓ נושאים נוספים לפי שיקול דעת העסק

רשימת הבקרות

נספח ג'

קבוצות הבקרות – על פי תקן NIST CSF

5 משפחות בקרות: (CYBERSECURITY FUNCTIONS)

- זיהוי – IDENTIFY
- הגנה – PROTECT
- איתור – DETECT
- תגובה – RESPOND
- התאוששות – RECOVER

רמות של בקרה

מרבית	מחמירה	מתקדמת	בסיסית	בקרה
				בקרת גישה
				אבטחת רשת

IDENTIFY - זיהוי

An understanding of the cybersecurity risks in relation to systems, assets, data, and capabilities:

- ✓ Asset Management
- ✓ Risk Assessment
- ✓ Risk Management

PROTECT – הגנה

Measures to protect and maintain critical infrastructure services:

- ✓ Access Control
- ✓ Cloud Security
- ✓ Network Segment.
- ✓ Data Security
- ✓ Awareness & Training
- ✓ Maintenance

DETECT - איתור

Processes to identify the occurrence of a cybersecurity events:

- ✓ Monitoring
- ✓ Security Controls Reviews
- ✓ Detection Processes
- ✓ Anomalies/Events

RESPOND - תגובה

Arrangements to act to cybersecurity events:

- ✓ Respond Planning
- ✓ Mitigation
- ✓ Event Management

RECOVER- התאוששות

Plans and Restoration Procedures to Reinstatate Capabilities :

- ✓ Recovery Planning
- ✓ Business Continuity

92 Controls

שלב 8 בקרה וניטור

<https://www.pexels.com/>

לאורך כל התהליך יש לבצע בקרה וניטור על:

- ✓ שלבי התהליך
- ✓ סיום כל שלב ושלב בלויז
- ✓ מילוי דרישות הרגולטור:
 - מינוי ממונה הגנת סייבר
 - השלמת מסמך מדיניות הנהלה
 - תצהיר לסיום סקר סיכונים
 - תצהיר לסיום הטמעת בקרות.

תרגיל דוגמא

במפעל אמוניה כ-60 טון המחולק בין 3 חדרי מכונות כל חדר מכונות מהווה תהליך בפני עצמו מחובר למערכת מחשוב ומנוהל ע"י מערכת HMI ייעודית לאותו תהליך מפריד הטיפות בכל מערכת מהווה את המיכל הגדול ביותר ומכיל חצי טון

להלן נתונים לגבי אמוניה:

NFPA 704

Diamond	Hazard	Value	Description
	 Health	3	Can cause serious or permanent injury.
	 Flammability	1	Must be preheated before ignition can occur.
	 Instability	0	Normally stable, even under fire conditions.
	 Special		

PACs (Protective Action Criteria)

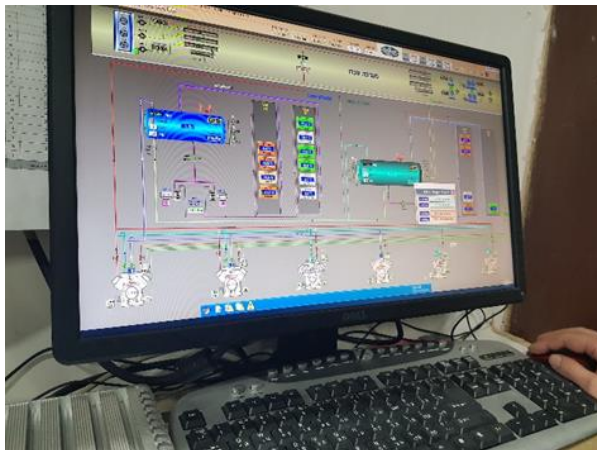
Chemical	PAC-1	PAC-2	PAC-3	
Ammonia (7664-41-7)	30 ppm	160 ppm	1100 ppm	LEL = 150000 ppm

(DOE, 2016)

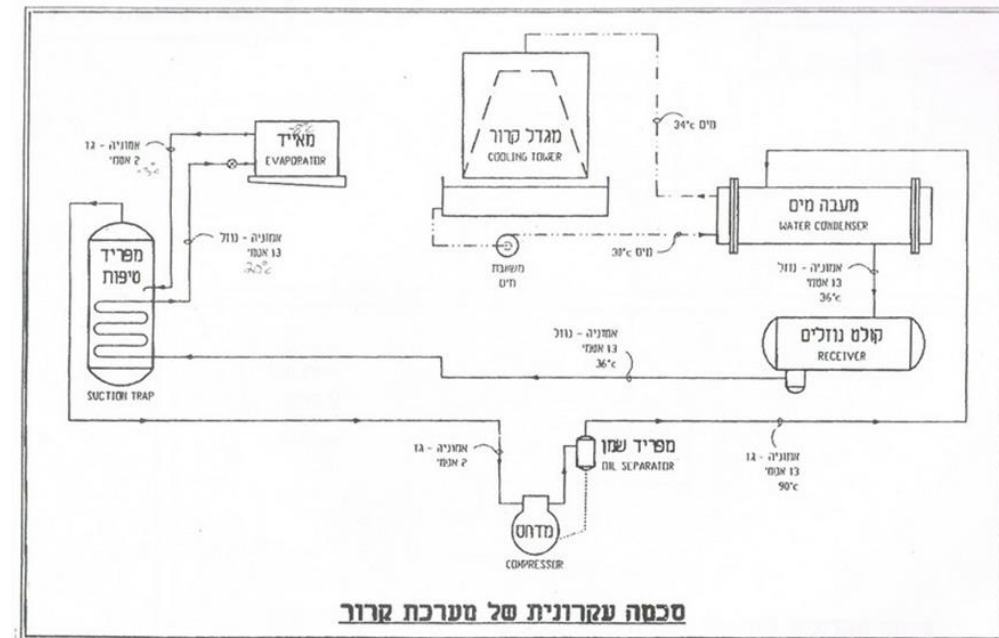
מהנדס הבקרה, איש ה-IT והקב"ט מלאו את קובץ רמת החשיפה (P), ענו על 36 השאלות בקובץ והגיעו לערך ממוצע: $P = 2.6$

מהכנסת נתוני המיכלים, נתוני מזג אויר, נתוני פיזור הגז ועוד לתכנת האלוהה מסתבר שמגיעים לערך של 200PPM באוויר איזה חבילת בקרות יש להטמיע על מערכת הקירור?

עמדת אדם מכונה במפעל

סכימת הקירור במפעל

תשובה:

$P=2.6$

$I=3$

$RISK=2.6+ 3*3= 11.36 \Rightarrow 12$

כמות הבקורות לחבילה זו	חבילת הבקורות בהתאם לפוטנציאל הסיכון	פוטנציאל הסיכון
41	1	4-7
59	2	8-11
81	3	12-14
92	4	15-16

במקרה הזה יש להטמיע חבילת בקורות מספר 3

